

Meisjes ontstijgen advies vaker

Al jaren komen meisjes in het derde vo-jaar vaker boven het schooladvies uit dan jongens. Dat geldt voor alle niveaus. Worden zij stelselmatig onderschat?

Eind 2018 meldde het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) dat meisjes vaker boven het schooladvies uitstijgen dan jongens, een conclusie op basis van één jaargroep. Uit ons onderzoek naar de leerlingen die in de schooljaren 2010-2011 tot en met 2015-2016 in groep 8 zaten, blijkt dat dit verschil tussen jongens en meisjes structureel is.

Per schooljaar hebben we gegevens van 156 tot 180 duizend leerlingen gebruikt. Voor alle zes schooljaren én voor alle adviesniveaus geldt dat meisjes het schooladvies vaker ontstijgen dan jongens. In de onderzochte periode stegen de percentages jongens en meisjes die beter presteren dan het advies deed vermoeden, geleidelijk. Van de jongens in groep 8 uit 2010-2011 kwam 8% op een hoger niveau terecht, in 2015-2016 was dat 12%. Bij de meisjes steeg dit van 13% naar 19%.

Enkelvoudig versus dubbel

Dat de potentiële leerprestaties van vmbo-leerlingen (jongens en meisjes) structureel worden onderschat, beschreven we al eerder in *Didactief (Vmbo-leerling ontstijgt advies*, oktober 2019). Voor meisjes in het vmbo blijkt dit het sterkst te gelden. In 2015-2016 zijn de verschillen het grootst bij de enkelvoudige adviezen vmbo-bb (25% van de jongens overstijgt het adviesniveau, tegenover 37% van de meisjes) en vmbo-kb (22% tegenover 34%). Substantiële verschillen zijn er ook voor de enkelvoudige adviezen vmbo-gl (12% tegenover 20%) en havo (15% tegenover 24%). Voor de dubbele adviezen vmbo-bb/kb, vmbo-kb/gt en vmbo-gt/havo zijn de verschillen tussen jongens en meisjes klein (slechts enkele procenten).

Boven/onder

Tussen 2010-2011 en 2015-2016 is het aantal leerlingen dat in het derde vo-jaar onder het adviesniveau uitkomt, geleidelijk gedaald: bij jongens van 19% naar 14%, bij meisjes van 12% naar 8%.

Jongens met een havo/vwo-advies blijken in de meest recente jaargroep vaker (10%) onder het adviesniveau uit te komen dan meisjes met hetzelfde advies (5%). Bij een enkelvoudig vwo-advies is dit 14% tegenover 9%.

Over alle niveaus bekeken komen ongeveer evenveel jongens boven als onder hun advies uit (12% erboven tegenover 14% eronder). Maar bij de meisjes zien we een behoorlijk verschil: 19% boven tegenover 8% onder het adviesniveau.

Onze gegevens zijn afkomstig van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) en hebben alleen betrekking op leerlingen die tussen het schooladvies en de derde klas niet zijn blijven zitten en niet met de middelbare school zijn gestopt (zie ook ons artikel *Schooladvies: de leerkracht weet het beter*, *Didactief*, juni 2019).

In de cijfers per jaargroep zien we kleine verschillen, maar de patronen zijn hetzelfde.

Voor de groep 8-leerlingen uit 2014-2015 en 2015-2016 zijn de cijfers nagenoeg hetzelfde (ze verschillen

onderling niet meer dan 1%). De andere jaargroepen wijken soms enkele procenten daarvan af, maar in de meeste gevallen ook niet meer dan 1%.

Hoe de adviezen precies tot stand komen en waar het aan ligt dat meisjes vaker hun schooladvies ontstijgen, zal aanvullend onderzoek moeten uitwijzen. ■

Matthijs Warrens, Monique Dijks en Hanke Korpershoek zijn verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen. Erik Fleur is werkzaam bij DUO.

Verskil met jongens is het grootst in vmbo-bb en -kb

Meer van de auteurs in Didactief: zie juni en oktober 2019.

